

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 11CoCsp/12/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8722203050
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: doc. JUDr. Peter Molitoris, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8722203050.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD. a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Milana Majerníka v spore žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35792752, právne zastúpený JUDr. Pavol Pospecha, s. r. o., Lichnerova 23, 903 01 Senec, IČO: 51474786, proti žalovanému: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX B., C. XXX, zastúpenému: LEGALINK s. r. o., Mlynské Nivy 53, 821 09 Bratislava – mestská časť Ružinov, IČO: 50 990 365, o zaplatenie sumy 2.190,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad, č.k. 13Csp/40/2022-59 zo dňa 16.5.2023, takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že žalobu zamietol. Žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.
2. Rozhodnutie právne posúdil okrem iného ustanovením § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“), § 53 ods. 9, § 100 ods. 1, § 103, § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“).
3. Žalobca sa domáha voči žalovanému zaplatenia sumy 2.190,- eur, čo predstavuje súčet neuhradených splátok splatných na základe predčasného zosplatnenia úveru.
4. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázať, že strany sporu uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 2.500,- eur, úver mal byť splácaný v mesačných splátkach po 82,25 eur, z toho splátka úveru predstavovala sumu 64,75 eur a splátka poisťného 17,50 eur. V zmluve bola dohodnutá fixná úroková sadzba vo výške 18,93 % p. a. a celková čiastka, ktorú mal žalovaný uhradiť bola vo výške 3.885,- eur. Z predloženého prehľadu úhrad vyplýva, že žalovaný neuhrádzal splátky pravidelne a v dohodnutých lehotách splatnosti. Dňa 11.10.2019 uhradil splátku vo výške 82,25 eur, ktorá bola splátkou, ktorá mala byť uhradená v septembri 2019 a následne ďalšie tri mesiace neuhradil žiadne splátky. Listom z 22.12.2019 žalovaný oznámil zosplatnenie dlhu, pretože v tom období bol žalovaný v omeškaní s úhradou splátok č. 15, 16 a 17.
5. Súd vyhodnotil zmluvu uzatvorenú medzi stranami sporu ako zmluvu spotrebiteľskú. Z tohto dôvodu oprávnenie v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka si veriteľ môže uplatniť iba za splnenia podmienok upravených v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Možnosť predčasného zosplatnenia úveru je upravená v bode 7.1 zmluvy. Z obsahu oznámenia o zosplatnení úveru z 22.12.2019 je zrejmé, že žalobca ako veriteľ si právo na zosplatnenie úveru uplatňoval v súvislosti s neuhradením splátky č. 15, ktorá bola splatná dňom 7.10.2019.

6. Žalovaný vzniesol námietku premičania.

7. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že z predložených listinných dôkazov je zrejmé, že žalobca si uplatnil možnosť predčasného zosplatnenia dlhu v súvislosti s omeškaním splátky č. 15, ktorá bola splatná dňom 7.10.2019. Keďže v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka v prípade zročnosti celého dlhu začne plynúť premičacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, aj v prejednávanej veci premičacia doba začala plynúť dňom 7.10.2019 a uplynula dňom 7.10.2022. Žalobca podal žalobu dňa 2.11.2022, teda až po uplynutí premičacej lehoty. Keďže námietka premičania vznesená žalovaným je dôvodná, súd v zmysle citovaných zákonných ustanovení žalobu zamietol.

8. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v platnom znení (ďalej len „CSP“) a § 262 ods. CSP.

9. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodu nesprávne zisteného skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok tak, že žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovie a žalovanému uloží povinnosť nahradiť trovy konania žalobcu v rozsahu 100 %. Dôvodil, že súd prvej inštancie pri určení začiatku premičacej doby nevychádzal z relevantnej právnej úpravy, a preto dospel k nesprávnemu záveru o určení toho, kedy vlastne začala plynúť premičacia lehota. Súd prvej inštancie uviedol, že premičacia doba dlhu zosplatneného v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s § 565 a § 103 Občianskeho zákonníka začína plynúť skôr, ako nastane zročnosť celého zosplatneného dlhu. Prijatie záverov súdu znamená, že premičacia doba ohľadne pohľadávky začne plynúť skôr, ako sa táto pohľadávka stane v celom rozsahu splatnou. Pohľadávku tak síce veriteľ ešte nemôže žalovať na súde, no premičacia doba ohľadne nej už plynie. Takýto postup odporuje § 101 Občianskeho zákonníka. Zročnosť dlhu nastala až dňom, v ktorý boli splnené ďalšie dve podmienky – uplynutie lehoty 15 dní od notifikácie dlžníka na uplatnenie tohto práva pri omeškaní s úhradou splátky a súčasne uplynutie najskôr troch mesiacov od zročnosti príslušnej splátky. V danej veci to znamená, že k zročnosti celého dlhu nemohlo dôjsť dňa 7.10.2019, ale 11.3.2020, kedy došlo k zročnosti celého dlhu § 103 v spojení s § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Pre posúdenie otázky premičania súd nechal do úvahy všetky relevantné právne normy a v dôsledku toho dospel k nesprávnym právnym záverom. Neuhradenie splátky č. 15, teda omeškaním s jej úhradou nemohlo dôjsť k zročnosti celého dlhu. Žaloba bola súdu doručená pred uplynutím premičacej doby. Záver súdu o premičaní nároku je založený na nesprávnych skutkových a právnych záveroch. Výrok o trovách konania je výrokom závislým od rozhodnutia vo veci samej, preto žalobca napáda aj výrok o trovách konania.

10. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný po uplynutí lehoty na podanie vyjadrenia.

11. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

12. Možnosť predčasného zosplatnenia úveru je právne upravená v ustanovení § 565 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

13. Podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premičacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

14. Podľa ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premičacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premičacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

15. Podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

16. Premlčanie je objektívnou skutočnosťou nezávislou na vedomosti veriteľa či dlžníka. Vyžaduje márne uplynutie premlčacej doby stanovenej zákonom spojené s nevykonávaním subjektívneho práva veriteľom. (porovnaj Rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/146/2008)

17. Zákon v ustanovení § 103 druhá veta Občianskeho zákonníka stanovuje kedy začína plynúť premlčacia doba v prípade, ak sa pre nesplnenie niektorej splátky stane zročný celý dlh. Nepochybne je to odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Nesplnenie niektorej splátky logicky predchádza žiadosti veriteľa o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky.

18. V zmysle ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka si môžu strany dojednať klauzulu o splatnosti celého dlhu pre nezaplatenie čo i len jednej splátky. V dôsledku existencie takéhoto dojednania bude môcť veriteľ požadovať nielen zaplatenie konkrétnej splátky, ale celého dlhu. V takomto prípade plynie všeobecná trojročná premlčacia lehota nielen pre konkrétnu splátku, ale pre celý dlh. Toto právo si však veriteľ môže uplatniť iba do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Ak si toto právo veriteľ neuplatní, môže opätovne požadovať iba plnenie príslušnej splátky.

19. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka teda umožňuje veriteľovi uplatňovať si voči dlžníkovi celú pohľadávku, resp. jej nezaplatený zvyšok, ak dlžník nedodrжал dohodu o včasnom plnení dohodnutých splátok. Ak veriteľ takto dohodnuté právo nepoužije najneskoršie do zročnosti najbližšie nasledujúcej splátky, pokračuje sa v plnení v splátkach. Veriteľ však svoje právo môže využiť po opätovnom porušení povinnosti dlžníkom. Strata výhody splátok teda nenastáva priamo zo zákona.

20. V prípade, ak veriteľ svoje oprávnenie vyplývajúce z ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka využije, vyhlásenie predčasnej splatnosti má významné právne následky. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka je zaradené do ôsmej časti, hlavy I., oddielu 6 tohto právneho predpisu upravujúceho zánik záväzkov. Žalobca oprávnenie vyplývajúce mu z ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka využil, čím spôsobil zánik povinnosti žalovaného splácať poskytnutý úver v dohodnutých splátkach.

21. Žalobcom a žalovaným bola uzatvorená zmluva spotrebiteľská, pre posúdenie jednorazového predčasného zosplatnenia celého dlhu bolo potrebné zohľadniť i špeciálne ustanovenie k ustanoveniu § 565 Občianskeho zákonníka, ktorým je ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upravujúce osobitné podmienky pre možnosť veriteľa zosplatniť celý dlh. V zmysle ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o splnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Ak Občiansky zákonník v tomto ustanovení hovorí o možnosti uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka najskôr v lehote po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškani, musí ísť vždy o konkrétnu splátku, nakoľko len v takomto prípade je možné posúdiť, či bola dodržaná zákonom stanovená minimálna lehota 3 mesiacov pre uplatnenie takéhoto práva veriteľom.

22. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka, ako aj ustanovenie § 53 ods. 9 tohto právneho predpisu, upravujú len zákonné podmienky zosplatnenia celého peňažného dlhu pre nezaplatenie splatnej splátky. Sami o sebe nemajú vplyv na začiatok plynutia premlčacej doby. Tento je právne upravený v ustanovení § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení z 29. novembra 2022, sp. zn. 7Cdo/268/2020, zverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3/2023 pod č. 29 konštatoval, cit.: „Podľa § 103 Občianskeho zákonníka plynie pri strate výhody splátok premlčacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatný

celý dlh. Inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (všeobecne) začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh za podmienky, že v lehote uvedených 3 mesiacov od omeškania uplynula tiež 15 dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa. Až vtedy sa totiž môže veriteľ s úspechom obrátiť na súd po prvý krát (§ 101 Občianskeho zákonníka)“.

24. Z odôvodnenia citovaného uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ďalej vyplýva, že veriteľ sa na súde mohol po prvý raz domáhať svojho práva prvý deň nasledujúci po uplynutí trojmesačnej doby plynúcej od omeškania spotrebiteľa so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh (za súčasného splnenia upozornenia na zosplatenie). Práve tento deň je teda najskorším dňom, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 Občianskeho zákonníka), čo v danom kontexte znamená, že tento deň je aj začiatkom premlčacej doby práva na splnenie celého dlhu, čím sa naplní zámer zákonodarcu, aby premlčacia doba pri zosplatení celého dlhu nezávisela od vôle veriteľa (§ 103 Občianskeho zákonníka).

25. Žalobca v Oznámení o zosplatení zo dňa 22.12.2019, doručenom žalovanému dňa 30.12.2019 (č.l. 17, 18 spisu), oznámil žalovanému, že je v omeškaní s úhradou splátok č. 15, 16, 17 v sume omeškaných splátok 246,75 eur. Zároveň upozornil žalovaného, že v prípade ak sa dostane do omeškania s úhradou ktorejkoľvek z uvedených splátok o viac ako tri mesiace a uplynie 15 dní od doručenia tohto oznámenia stanú sa splatnými všetky záväzky zo zmluvy.

26. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka v prípade zročnosti celého dlhu začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. V prejednávanej veci podľa právneho názoru súdu prvej inštancie začala plynúť premlčacia doba dňom 7.10.2019 a uplynula 7.10.2022, žaloba bola doručená súdu 2.11.2022, teda po uplynutí premlčacej doby.

27. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, aj vzhľadom na citovaný právny záver Najvyššieho súdu SR zverejnený v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 3/2023 pod č. 29 nie je možné zistiť, ako dospel súd prvej inštancie vzhľadom na zistený skutkový stav, k záveru, že splátka, od ktorej začína plynúť premlčacia doba, je splátka splatná ku dňu 7.10.2019.

28. Vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia sa strane sporu odníma možnosť v odvolacom konaní brániť svoje práva a oprávnené záujmy, nakoľko je problematické zaujímať stanoviská k nezrozumiteľnému alebo nedostatočne zdôvodnenému rozhodnutiu.

29. Obsahové náležitosti rozsudku určuje ustanovenie § 220 CSP. Ich správnosť a úplnosť je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Podľa ustanovenia § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

30. Štruktúra odôvodnenia rozhodnutia je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa Článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ak súd pri odôvodňovaní rozhodnutia nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje ustanovenie § 220 ods. 2 CSP dochádza nielen k tomu, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutia odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci.

31. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP rozhodol tak, že zrušil rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, nakoľko nedostatočne odôvodnené rozhodnutie je potrebné hodnotiť ako nesprávny procesný postup súdu, ktorým bolo znemožnené žalobcovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

32. Úlohou súdu prvej inštancie bude po vrátení veci sa vysporiadať so všetkými tvrdeniami a dôkazmi predloženými účastníkmi v priebehu konania, vykonať potrebné dokazovanie pre ustálenie odkedy je žalovaný v omeškaní so splácaním dlhu, či boli splnené podmienky pre zosplatnenie dlhu a následne ustáliť vzhľadom na ustanovenie § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 Občianskeho zákonníka), čo v danom prípade znamená, že tento deň je aj začiatkom plynutia premlčacej doby práva na splnenie celého dlhu a následne posúdiť, či žaloba bola podaná včas. Súd prvej inštancie na základe takto zistených skutočností prijme právny záver a vo veci rozhodne tak, aby rozhodnutím nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil.

33. Prvoinštančný súd, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

34. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).